



Göteborgs
Stad

Grundskolenämndens riktlinje för skolskjuts

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem



Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Grundskolenämnden	Gäller för: Medarbetare vid grundskoleförvaltningen	Diarienummer: N609-2863/24	Datum och paragraf för beslutet: 2024-10-22 § 191
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: 2024-09-20	Dokumentansvarig: Enhetschef Pernilla Palm

Innehåll

Inledning	5
Syftet med denna riktlinje.....	5
Vem omfattas av riktlinjen.....	5
Bakgrund	5
Lagbestämmelser	5
Vägledning och avsteg.....	6
Stödjande dokument.....	6
Definitioner	7
Riktlinje	8
Rätt till skolskjuts	8
Färdvägens längd.....	8
Trafikförhållanden.....	9
Elevens funktionsnedsättning	9
Annan särskild omständighet	10
Resor till och från fritidshem för elever med funktionsnedsättning.....	10
Resor i samband med dygnet-runt-omsorg	10
Övriga bestämmelser.....	10
Ansökan	10
Bedömning och beslut.....	11
Överklaga beslut om skolskjuts	11
Växelvis boende.....	11
Tillfällig bostadsadress	11
Väntetider.....	12
Restid.....	12
Ensamåkning	12
Fast förargrupp.....	12
Ansvar under resor med skolskjuts.....	12

Av- och påstigningsplats.....	13
Försenade elever eller turer	13
Ordningsregler	13

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Skolskjuts avser transporter till och från skolenhet för elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola i direkt anslutning till skoldagens början och/eller slut.

Riktlinjen finns för att tillse att handläggningen av skolskjuts för elever sker rättssäkert och att lika fall behandlas lika. Det är också viktigt att det är tydligt och begripligt för vårdnadshavare när en elev kan ha rätt till skolskjuts, likväl som när en elev inte har rätt till skolskjuts.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tillsvidare för medarbetare vid grundskoleförvaltningen.

Bakgrund

En grundprincip vid planering och utformning av grundskoleverksamhet är att elever inte ska ha längre skolväg, eller resa till skolan, än vad som är nödvändigt. Om inte kommunen kan organisera skolorna så att eleverna får en rimlig gångväg till skolan ska kommunen i stället ansvara för skolskjuts. Denna skolskjuts ska vara kostnadsfri för eleven och vårdnadshavarna. Anledningen till att skolskjuts ska vara kostnadsfri är att det råder skolplikt, och att ingen elev, varken själva eller genom vårdnadshavarna, ska behöva betala för en utbildning som de är skyldiga att genomgå.

I skollagen framgår att elever har rätt till skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka. Det framgår även att det är hemkommunen som ska tillse att skolskjuts anordnas. Kommunen är bara skyldig att anordna skolskjuts till elever som har rätt till det enligt vad som framgår av skollagens bestämmelser, men skolskjuts kan även anordnas i andra fall. Det är därför viktigt att varje kommun har ett eget regelverk som styr hur ansökningar om skolskjuts ska hanteras och bedömas, i syfte att hålla en hög rättssäkerhet och likvärdighet i handläggningen.

Lagbestämmelser

Hemkommunen är skyldig att anordna skolskjuts för sina elever.

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i förskoleklass, grundskolan och anpassad grundskola regleras i 9 kap. 15 b och 21 §§, 10 kap. 32 och 40 §§ samt 11 kap. 31 och 39 §§ skollagen (2010:800).

Av bestämmelserna ovan framgår att elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i

anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka. Rätten till skolskjuts gäller med hänsyn till:

- Färdvägens längd,
- Trafikförhållanden
- Elevens funktionsnedsättning, eller
- Någon annan särskild omständighet

Rätten till skolskjuts gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, om skolskjutsen inte går att utföra utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående grundskola inom kommunen om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Enligt 9 kap. 15 c §, 10 kap. 33 § samt 11 kap. 32 § skollagen har en elev som med stöd av antingen 9 kap. 13 §, 10 kap. 25–27 §§ eller 11 kap. 25–26 §§ skollagen går i en annan kommuns grundskola, och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som för elever som är hemmahörande i kommunen. Det är då kommunen som anordnar utbildningen som ska se till att skolskjuts ordnas, kommunens kostnader ska ersättas av elevens hemkommun.

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) stadgar vad som ska tas i beaktande vid planering och anordnande av skolskjutsning.

Vägledning och avsteg

Skolskjuts avser resor mellan hemmet och skola, resor under skoldagen omfattas inte av bestämmelserna för skolskjuts enligt skollagen. När det gäller resor under skoldagen är det upp till rektor att besluta om. Det är även rektor som ansvarar för tillsynen över eleverna under sådana resor. Exempel på sådana tillfällen kan vara modersmålsundervisning som sker på en annan plats än elevens skola. Om modersmålsundervisningen äger rum under skoldagen, och inte i direkt anslutning till eller från hemmet, så har eleven inte rätt till skolskjuts.

Göteborgs Stads skyldighet omfattar inte skolskjuts till eller från fritidshemsverksamhet.

Där det i riktlinjen står skola avses förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola.

Stödjande dokument

E-tjänst för ansökan om skolskjuts. Blankett för ansökan om skolskjuts.

Definitioner

Anvisad skola – en skola där eleven skulle ha placerats enligt Göteborgs Stads regler för placering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola.

Elev – där det står elev avses elever i förskoleklass, grundskoleklass eller anpassad grundskola om inte annat anges.

Hemkommun – den kommun som eleven är folkbokförd i. För den som är bosatt, men inte folkbokförd, i landet avses den kommun som eleven stadigvarande vistas i. Vid avsaknad av stadigvarande vistelseort avses den kommun där eleven för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller för elev som är kvarskriven i annan kommun.

Hemmet – den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd, eller stadigvarande vistas. Vid växelvis boende avses bostadsfastigheten där respektive vårdnadshavare är folkbokförd.

Skolskjuts – de transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan, och/eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Skolkort – samtliga elever som är folkbokförda inom Göteborgs Stad tilldelas skolkort för resa med kollektivtrafik inom zon A.

Skolväg – den mest lämpliga, inom avståndsgränserna, kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från elevens bostad till skolan.

Tillfällig funktionsnedsättning – skada under begränsad tid, skada som inte är förknippad med någon slags olycksfall.

Växelvis boende – när en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavaren i ett regelbundet mönster.

Zon A – geografisk zon, bestämd av Västtrafik, där Göteborgs Stad ingår.

Riktlinje

Rätt till skolskjuts

En elev kan ha rätt till kostnadsfri skolskjuts på grund av färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet, dessa omständigheter regleras i skollagen.¹ Dock anger inte lagbestämmelserna detaljer kring när skolskjuts ska anordnas, det är upp till respektive kommun att avgöra när skolskjuts ska anordnas. Beslut om skolskjuts ska bedömas utifrån elevens förutsättningar och lokala förhållanden.

Göteborgs Stad tilldelar samtliga elever som är folkbokförda i staden skolkort för resa med kollektivtrafik inom zon A.

Göteborgs Stad är skyldig att ordna skolskjuts för elever som går i anvisad skola, och där kriterierna för skolskjuts i övrigt är uppfyllda. Skälen för skolskjuts kan vara färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet.

Elever som går i fristående skola inom kommunen eller i en icke-anvisad kommunal skola kan, under vissa omständigheter, få skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.²

För att avgöra om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger vid anordnandet av skolskjuts ska bedömningen göras utifrån en jämförelse mellan om eleven skulle haft rätt till skolskjuts om eleven i stället hade gått i anvisad skola.

En individuell prövning görs av alla inkomna ansökningar om skolskjuts. Vid prövning tas de skäl som förts fram i ansökan i beaktande, skolskjuts beviljas i enlighet med reglerna i skollagen eller vad som framgår av denna riktlinje.

Elever som inte kan utnyttja kollektivtrafiken för att ta sig till och från skolenheten kan beviljas skolskjuts från en plats i anslutning till hemmet, till exempel vid hållplats med kollektivtrafik.

Färdvägens längd

Inom Göteborgs Stad gäller att gångavståndet mellan elevens boendeadress och skolenhet, eller närmaste hållplats för kollektiva trafikmedel överstiger:

- 2 km för elever i förskoleklass – årskurs 3
- 3 km för elever i årskurserna 4 – 9

Elever som inte kan utnyttja kollektivtrafiken för att ta sig till och från skolenheten kan beviljas skolskjuts från en plats i anslutning till hemmet, till exempel vid närmast lämpliga hållplats med kollektivtrafik

¹ 9 kap. 15b §, 10 kap. 32 § samt 11 kap. 31 § skollagen

² 9 kap. 15b § 2a st., 10 kap. 32 § 2a st., skollagen samt 11 kap. 31 § 2a st. skollagen

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och hållplats/skola mäts i Göteborgs Stads GIS-system. Avståndet, den kortaste lämpliga skolvägen, mäts mellan bostadsadressen och hållplatsen/skolan.

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokaler skilda från skolenhetens huvudadress.

Vid avståndsmätning för elever som har rätt till skolskjuts tas hänsyn till trafikförhållanden.

Trafikförhållanden

Vid bedömning av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst årligen, eller oftare om omständigheterna så kräver. Göteborgs Stad kan på grund av bristande trafiksäkerhet för den enskilda eleven beslut om undantag från avståndsnormen. Om samtliga lämpliga skolvägar inom avståndsgränserna bedöms som trafikfarliga med hänsyn till elevens ålder och mognad beviljas kostnadsfri skolskjuts utan hänsyn till avståndet. Omständigheter såsom avsaknad av gångbana, cykelväg och trafiktäthet ska beaktas. Även vårdnadshavares tillsynsansvar tas i beaktande, vårdnadshavarens tillsynsansvar är stort när det gäller elever upp till 8 års ålder.³

Det är vårdnadshavarens ansvar att eleven utrustas med reflexväst och ficklampa.

Elevers funktionsnedsättning

Fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet motiveras och/eller biläggas med relevant underlag. Underlag kan vara till exempel intyg från elevhälsosteam, läkarintyg eller liknande. I utlåtandet från läkare, psykolog, elevhälsosteamet eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan.

Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan påvisa behovet av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till något olycksfall.

Olycksfall

Göteborgs Stad svarar inte för skolskjuts vid tillfälliga funktionsnedsättningar på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och liknande orsaker. Alla elever som är folkbokförda i Göteborgs Stad omfattas av en försäkring mot olyckor, dygnet runt, till och med 17 års ålder eller så länge de går i förskoleklass, grundskolan eller anpassad grundskola. Denna försäkring täcker transport till skolenheten om en elev skadar sig i samband med en olycka och under en kortare

³ HFD mål nr 1266-22, dom meddelad den 14 mars 2013

period inte kan ta sig till skolenheten. Det är vårdnadshavaren som ansvarar för att kontakta upphandlat försäkringsbolag i händelse av olycka.

Planerad operation

Om en elev på grund av planerad operation har behov av skolskjuts ska ansökan kompletteras med läkarintyg. På intyget ska det framgå under vilken period det finns behov av skolskjuts.

Annan särskild omständighet

En elev kan ha behov av skolskjuts på grund av annan särskild omständighet än vad som angetts ovan. Vårdnadshavaren ansvarar för att styrka sådana uppgifter i samband med ansökan om skolskjuts.

En särskild omständighet kan vara en enskild orsak eller en kombination av orsaker som var och en för sig inte är tillräckliga skäl för skolskjuts, men som tillsammans bildar en särskild omständighet som berättigar till skolskjuts.

Resor till och från fritidshem för elever med funktionsnedsättning

Göteborgs Stad är inte skyldig att ordna skolskjuts till eller från fritidshem men grundskolenämnden har valt att göra det för elever med funktionsnedsättning. Elever med funktionsnedsättning som har beviljats skolskjuts kan välja att resa med skolskjuts även till eller från fritidshem.

Resor i samband med dygnet-runt-omsorg

Elever som beviljas plats inom Göteborgs Stads dygnet-runt-omsorg behöver ibland förflytta sig mellan fritidshemmet och dygnet-runt-omsorgen, alternativt mellan dygnet-runt-omsorgen och skolan. Om det med hänsyn till elevens ålder, avståndet, tiden på dygnet eller andra omständigheter behövs transport för att eleven ska kunna förflytta sig mellan fritidshemmet och dygnet-runt-omsorgen, eller mellan dygnet-runt-omsorgen och skolan, kan eleven beviljas sådan resa.

Beslut om resa föregås av en individuell prövning utifrån gängse kriterier för skolskjuts. Beslutet kan endast överklagas genom laglighetsprövning.

Övriga bestämmelser

Ansökan

Vårdnadshavare ska lämna in ansökan om skolskjuts läsårsvis via e-tjänst eller blankett. För elever och vårdnadshavare med skyddade personuppgifter görs ansökan via blankett. För att garantera beslut innan terminsstart behöver vårdnadshavarens ansökan inkom inom utsatt tid.

Det ligger på vårdnadshavare att åberopa och styrka att behov av skolskjuts föreligger. Om elevens vårdnadshavare anser att vägen är trafikfarlig för eleven kan vårdnadshavare beskriva skolvägen i text och bild i samband med att ansökan om skolskjuts görs.

Bedömning och beslut

Individuell prövning sker av samtliga ansökningar om skolskjuts. Skolskjutshandläggare fattar beslut om skolskjuts. Såväl gynnande beslut som avslagsbeslut baseras på kriterierna för skolskjuts, och i enlighet med skollagen, praxis samt grundskolenämndens riktlinjer.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts, exempelvis vid ändrad folkbokföring eller byte av skola.

Överklaga beslut om skolskjuts

Enligt skollagen utgör bestämmelserna om skolskjuts en rättighet för eleven. Detta innebär att beslut rörande skolskjuts kan överklagas genom förvaltningsbesvär, enligt 40 – 48 §§ förvaltningslagen (2017:900). En sådan överklagan innebär att domstolen gör en fullständig överprövning av Göteborgs Stads beslut där även de skälighets- och lämplighetsbedömningar som har gjorts kan bli föremål för prövning.

Avslag på ansökan om skolskjuts på grund av organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för en elev som valt att gå i en annan skolenhet än där kommunen skulle ha placerat dem överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725). Vid en laglighetsprövning avgör domstolen om beslutet strider mot någon lag eller författning, till exempel om det har begåtts något formellt fel eller om Göteborgs Stad har överskridit sina befogenheter.

Växelvis boende

Med växelvis boende avses att eleven regelbundet bor lika mycket hos båda vårdnadshavarna utifrån ett i förväg uppgjort schema. Vid växelvis boende kan rätten till skolskjuts prövas från båda boendeadresserna, och en ansökan ska därför göras av respektive vårdnadshavare och adress om behov av skolskjuts finns. För elever som har växelvis boende kan skolskjuts beviljas för den tid som eleven bor hos den vårdnadshavare som uppfyller kriterierna för skolskjuts. Det finns ingen skyldighet att anordna skolskjuts utanför hemkommunen, och Göteborg Stad anordnar därför inte skolskjuts utanför elevens hemkommun.

Tillfällig bostadsadress

Elever som av olika anledningar behöver flytta från sin bostad under begränsad period kan ansöka om skolskjuts från sin tillfälliga bostadsadress. Det kan ske i samband med exempelvis brand, vattenläckor eller liknande incidenter i bostaden. Den tillfälliga adressen ska ligga inom Göteborg Stad och ansökan bedöms individuellt utifrån samma kriterier som övriga skolskjutsärenden.

Väntetider

Väntetid kan förekomma vid resa med kollektivtrafik och skolskjuts. Rimlig väntetid avgörs utifrån elevens ålder, mognad och övriga omständigheter i det aktuella fallet.

Lång väntetid kan förekomma vid resa med reguljär kollektivtrafik. Om väntetiden bedöms vara orimlig med hänsyn till elevens ålder och mognad beviljas kostnadsfri skolskjuts utan hänsyn till avståndet.⁴

Restid

Restiden, enkel väg, med reguljär kollektivtrafik eller skolskjuts bör inte överstiga ca 60 minuter för en elev i årskurs F-6. För en elev i årskurs 7–9 bör restiden inte överstiga ca 75 minuter. Undantag från detta kan förekomma.

Ensamåkning

Ensamåkning godkänns om eleven har särskilda behov. Ansökan om ensamåkning görs i samband med ansökan om skolskjuts, och ska styrkas av vårdnadshavare genom läkarintyg som bifogas ansökan. Behov av ensamåkning prövas individuellt.

Fast förargrupp

Fast förargrupp godkänns om eleven har särskilda behov. Ansökan om fast förargrupp görs i samband med ansökan om skolskjuts, och ska styrkas av vårdnadshavare genom intyg som bifogas ansökan. Behov av fast förargrupp prövas individuellt.

Ansvar under resor med skolskjuts

Vårdnadshavaren har tillsynsansvar för eleven under själva resan, och är den person som är ytterst ansvarig för att eleven följer de ordningsregler som finns. Vårdnadshavaren ansvarar även för att eleven är på rätt plats vid utsatt tid när skolskjutsen avgår. Det är även vårdnadshavarens ansvar att möta upp eleven när skolskjutsen lämnar av eleven, om eleven har behov av det.

Om eleven missar skolskjutsen är det vårdnadshavarens ansvar att se till att eleven kommer till skolan.

Utföraren ansvarar för att gällande trafikbestämmelser och ordningsregler följs, samt för att underrätta skolenheten om eventuella ordnings- och/eller säkerhetsproblem som uppstår under transporten.

Skolan har tillsynsansvar för eleven från det att eleven stiger ur skolskjutsfordonet vid ankomst till skolan fram tills att eleven stiger på skolskjutsfordonet vid hemresan.

⁴ Om det i den reguljära kollektivtrafiken är längre intervall än ca 60 minuter mellan turerna bedöms detta som orimligt

Av- och påstigningsplats

Skolskjuts innebär normalt inte transport från dörr till dörr. De elever som erhåller skolskjuts kan bli hänvisade till en av- och påstigningsplats. Eleven hämtas och lämnas på den plats som bestämts av utförare. Gångavståndet mellan elevens bostad och av- och påstigningsplats ska inte överstiga kilometergränserna som anges för beviljande av skolskjuts.

Försenade elever eller turer

Skolskjutsen väntar inte på försenade elever.

Försenade turer kan förekomma på grund av oförutsedda trafikproblem, dåligt väglag eller liknande. Om förare på grund av dåligt väglag eller svåra väderförhållanden inte kan garantera säkerheten för passagerarna så kan förare komma att ställa in skolskjutsen.

Om en elev vid upprepade tillfällen uteblir från den inbokade skolskjutsen utan att avbokning sker kan beslutet om skolskjuts komma att omprövas.

Ordningsregler

För att upprätthålla en hög trafiksäkerhet måste elever som åker med skolskjutsen följa uppställda ordningsregler. Ordningsregler för skolskjutsning fastställs av utföraren och kan under läsåret komma att kompletteras.